

**БИБЛИОГРАФСКИЯТ КОГНИТОЛОГИЧЕН МОДЕЛ
НА ТРАНСФОРМАТИЗМА НА Е-БИБЛИОТЕКАТА
НА УНИВЕРСИТЕТА ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ
И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
„GRATULATORICA”**

**(Ретроспективна, текуща, перспективна
и проблемно-тематична систематика)**

**Дипломант:
Лилия Зарева
Редовно обучение
Ф. № 5263**

**Научен ръководител:
(проф. д.п.н. Александра Куманова)**



Ил. „Възрожденска мома” (2006) –
първа творба на Мария Илиева (1973-) от цикъла,
посветен на красотата на българката –
красота на България
(платно, репродукция)

Посвещава се на

300-годишнината от
рождението
на Св. о. Паисий Хилендарски
(1722-1773) и

260-годишнината от
създаването

на неговата „История
славяноболгарская...”

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

1. Актуалност на изследването

Настоящата дипломна работа е посветена на **библиографския когнитологичен модел на трансформатизма на е-библиотеката на Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) „GRATULATORICA”**.

Във фокуса на внимание да дипломанта са **ретроспективната, текущата, перспективната и проблемно-тематична систематика на изтъкнатата е-библиотека**.

Е-формите на вторично-документалната информация са най-уплътнените структурирани текстове и знанията им ценност е огромна за научното познание, защото съвременната информатизация е високо технологична.

Актуалността на е-библиотеката на УниБИТ „GRATULATORICA” произтича и от обстоятелството, че тя е *посветена на 300-годишнината от рождението на Св. о. Паусий Хилендарски (1722-1773) и 260-годишнината от създаването на неговата „История славяноболгарская...”,* които отбелязваме с особена тържественост през настоящата 2022 г.

Личността и делота на йеромонаха

вдъхновяват автора на настоящите редове да пристъпи към своето дипломно изследване с чувството, че то е мисия, насочена към генерирането на **система от структурирани информационни фондове**, предназначени за въвеждане в е-пространството на УниБИТ през виртуалната страница на подсайта на Университета – тази на Студентското научно общество.

Академичната ценност на това изследване е в това, че то няма да остане единствено в дипломната работа, а е предназначено да бъде **библиографски ресурс на XVIII Студентска научна виртуална конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – етика – милосърдие” – „Information – ethics – caritas”** с девиз: *„Не научим ли нищо, то и следващият свят ще е същият като сегашния – с все същите граници и все същите оловни тежести, които трябва да преодоляваме.” – „We choose our next world through what we learn in this one. Learn nothing, and the next world is the same as this one, all the same limitations and lead weights to overcome.”* (20.05.2022 г.).

Познаването на трансформатизма на **библиографските форми – традиционни и електронни** – е съществен за теорията, историята и практиката на познанието. Това знание прави по-прецизни оценките на специалистите за битуващите образци.

Актуалността на изследването се повишава и от обстоятелството, че съвременните информационни технологии правят възможно използването в единство на редица образци на печатните комуникации, появяващи се не само днес, но и родени в миналото (вж: **4. Цел на разработката**).

2. Обект на проучването

В центъра на внимание на тази дипломна работа е структуриране на система от библиографски ресурси за е-библиотеката на УниБИТ „*GRATULATORICA*” в четири взаимно свързани вектора:

- **РЕТРОСПЕКТИВЕН** систематизиран хронологично-азбучен библиографски списък на публикациите на членовете на Студентското научно общество при УниБИТ „*TABULA GRATULATORUM*” (база от данни – София, 20.05.2022 г.);
- **ТЕКУЩ** информационен ресурс – стенограма и справочен апарат към ежегоден научен форум на Студентското научно общество при УниБИТ: XVI Студентска научна *виртуална* конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – информация – среда – идея” (София, 22.05.2020 г.), публикуван през 2021 г. по линия на XVII Студентска научна *виртуална* конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – интеракции – просветление” – „Information – interactions – enlightenment” (девиз: „Човекът е мярка за всички неща” – „*Homo mensura omnium rerum*”) (21.05.2021 г.) (335 доклада: NN 3300-3635);
- **ПЕРСПЕКТИВЕН** информационен канал, предназначен за подхранване на е-библиотека „*PAISIADA*” (Св. о. Паисий Хилендарски): библиографски списък на публикациите на УниБИТ и литература за тях – библиографска информация, отзиви, рецензии (по базата от данни на Студентското научно общество при УниБИТ);
- **ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧЕН** информационен канал и принадлежащ му справочен апарат – библиографските и историографски поредици „Трудове на СНО при УниБИТ” и серия „Факлоносци” (Дистанционна галапремиера на Университета – София, 8.04.2021 г.).

3. Предмет на изследването

Семантичните и справочно-информационните проблеми на вторично-документалното моделиране на генерираните в единство на четирите вектора на изследването: *ретроспективен; текущ; перспективен; проблемно-тематичен* като модел на трансформатизма на традиционните и електронни форми на УниБИТ, създавани от членовете на Студентското научно общество при Университета.

4. Цел на разработката

Дипломантът има амбицията чрез изучаването на трансформатизма в единство на *ретроспективен; текущ; перспективен; проблемно-тематичен* информационен канал на моделиране да поднесе на научната общественост един многостранен и ефективен библиографски продукт, предназначен за широко използване – не само от студентите на УниБИТ, но и от библиотекари, библиографи и изследователи. Достигането до подобен информационен модел на комплексно универсално мислене с широк профил е особено ценен за съвременните хибридни форми – в това число: и електронни – на съчетаване на елементи от различни информационни системи (вж: 1. Актуалност на изследването).

В структурирането на научно-практически библиографски когнитологичен модел на трансформатизма – *ретроспективен, текущ, перспективен, проблемно-тематичен* – на информационно моделиране е главната цел на това изследване.

5. Задачи на изследването

За достигането до изведената цел в настоящата дипломна работа са моделирани следните *задачи във вид на стъпки на това проучване*:

5. 1. Структуриране на ретроспективния систематизиран хронологично-азбучен библиографски списък на публикациите на членовете на Студентското научно общество при УниБИТ „*TABULA GRATULATORUM*” (база от данни – София, 20.05.2022 г.);

5. 2. Генериране на *текущ* информационен ресурс – стенограма и справочен апарат към ежегоден научен форум на Студентското научно общество при УниБИТ: XVI Студентска научна *виртуална* конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – интеракции – просветление” (София, 22.05.2020 г.), публикуван през 2021 г.;

5. 3. Формиране на *перспективен* информационен канал, предназначен за подхранване на *e*-библиотека „*PAISIADA*” (Св. о. Паисий Хилендарски): библиографски списък на публикациите на УниБИТ и литература за тях – библиографска информация, отзиви, рецензии (по базата от данни на Студентското научно общество при УниБИТ);

5. 4. Синтезиране на *проблемно-тематичен* информационен канал и принадлежащ му справочен апарат – библиографските и историографски поредици „*Трудове на СНО при УниБИТ*” и серия „*Факлоносци*” (Дистанционна галапремиера на Университета – София, 8.04.2021 г.).

6. Методи на изследване

Проучването е базирано от комплексна методика.

6. 1. Библиографиране *de visu* на достъпните публикации по комплексната тематика (срв.: 6.2).

6. 2. Изучаване *de visu* на библиографираните първоизточници, описани в посочените по-горе достъпни публикации (срв.: 6.1).

6. 3. Семантично и справочно-информационно културолого-феноменологично практическо разкриване за целите на използване на модела на трансформатизма на библиографски образци: ретроспективен – текущ – перспективен – проблемно-тематичен на традиционните и електронни форми на УниБИТ, създавани от членовете на Студентското научно общество при Университета.

6. 4. Декодиране на феноменологичния трансформатизъм на библиографските образци на информационно моделиране: ретроспективен – текущ – перспективен – проблемно-тематичен на традиционните и електронни форми на УниБИТ (срв.: 6.3).

7. Методология на проучването

Методологичната база на изследването е вкоренена във възгледа за определението на понятието „Електронна библиотека”, формулирано в трудовете на А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг и др.

Вж: Земсков, А. И. и др. Электронная информация и электронные ресурсы : Публикации и документы, фонды и библиотеки / А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг ; Под ред. на Л. А. Казанченковой. – Москва : ФАИР, 2007. – 528 с. : с ил. – (Специальный издательский проект для библиотек).

Е-библиотека е съвкупност от електронни ресурси, организирани в електронна форма по библиотечен принцип (или по специален начин, нямащи отношение към библиотеката в традиционното разбиране на това понятие), т.е. на базата на известните правила и технологии на традиционното библиотекознание, включвайки комплектуването, обработката, систематизацията, предметизацията, съхранението и другите процеси и технологии, в това число – и създаване на каталог и справочно-информационен апарат.

8. Структура на изследването

Тази разработка се състои от *четири* глави, всяка от които е съпроводена от изводи, направени на база на достигнатата справочно-информационна картина:

- Гл. I. СТРУКТУРИРАНЕ НА *РЕТРОСПЕКТИВНИЯ СИСТЕМАТИЗИРАН ХРОНОЛОГИЧНО-АЗБУЧЕН БИБЛИОГРАФСКИ СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СТУДЕНТСКОТО НАУЧНО ОБЩЕСТВО ПРИ УНИБИТ „TABULA GRATULATORUM”* (база от данни – София, 20.05.2022 г.);

- Гл. II. ГЕНЕРИРАНЕ НА *ТЕКУЩ ИНФОРМАЦИОНЕН РЕСУРС – СТЕНОГРАМА И СПРАВОЧЕН АПАРАТ КЪМ ЕЖЕГОДЕН НАУЧЕН ФОРУМ НА СТУДЕНТСКОТО НАУЧНО ОБЩЕСТВО ПРИ УНИБИТ: XVI СТУДЕНТСКА НАУЧНА ВИРТУАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ И ИЗЛОЖБА НА УНИБИТ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ „ИНФОРМАЦИЯ – ИНФОРМАЦИОННА СРЕДА – ИДЕЯ”* (София, 22.05.2020 г.), публикуван през 2021 г.;

- Гл. III. ФОРМИРАНЕ НА *ПЕРСПЕКТИВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН КАНАЛ, ПРЕДНАЗНАЧЕН ЗА ПОДХРАНВАНЕ НА Е-БИБЛИОТЕКА „PAISIADA”* (СВ. О. ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ): *БИБЛИОГРАФСКИ СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА УНИБИТ И ЛИТЕРАТУРА ЗА ТЯХ – БИБЛИОГРАФСКА ИНФОРМАЦИЯ, ОТЗИВИ, РЕЦЕНЗИИ* (по базата от данни на Студентското научно общество при УниБИТ) ;

- Гл. IV. СИНТЕЗИРАНЕ НА *ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧЕН ИНФОРМАЦИОНЕН КАНАЛ И ПРИНАДЛЕЖАЩ МУ СПРАВОЧЕН АПАРАТ – БИБЛИОГРАФСКИТЕ И ИСТОРИОГРАФСКИ ПОРЕДИЦИ „Трудове на СНО при УниБИТ”* и серия *„Факлоносци”* (Дистанционна галапремиера на Университета – София, 8.04.2021 г.).

В гещалтплана на това изследване има: **Общи бележки, Заключение и Библиографски списък на използваната литература.**

9. Вторично-документален апарат на проучването

БИБЛИОГРАФСКИЯТ СПИСЪК НА ЦИТИРАНАТА ЛИТЕРАТУРА дава свод на привлечените към анализ документи. Тук е приведена цялостна информационна картина на всеки описан *de visu* в изследването източник.

Чрез така изградената вторично-документална информационно-търсеща ризома (лат.: rhizome – коренище от връзки) е показана справочната картина на документалното източникознание като база за бъдещи проучвания по темата на дипломната работа.

Зарева, Лилия. Библиографският когнитологичен модел на трансформатизма на е-библиотеката на Университета по библиотекознание и информационни технологии „GRATULATORICA” (Ретроспективна, текуща, перспективна и проблемно-тематична систематика) : Дипломна работа / Унив. по библиотекознание и информ. технол. Катедра „Библиотекознание и библиография” ; Науч. рък. Александра Куманова. – София, 2022. – 131 с. : с 1 ил.

Анотация

Чрез моделирането за справочно-информационни цели на система от библиографски ресурси за *e*-библиотеката на УниБИТ „*GRATULATORICA*” в четири взаимно свързани вектора: *РЕТРОСПЕКТИВЕН* систематизиран хронологично-азбучен библиографски списък на публикациите на членовете на Студентското научно общество (СНО) при УниБИТ „*TABULA GRATULATORUM*” (база от данни – София, 20.05.2022 г.); *ТЕКУЩ* информационен ресурс – стенограма и справочен апарат към ежегоден научен форум на СНО при УниБИТ: XVI Студентска научна *виртуална* конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – информация среда – идея” (София, 22.05.2020 г.), публикуван през 2021 г. по линия на XVII Студентска научна *виртуална* конференция и изложба на УниБИТ с международно участие „Информация – интеракции – просветление” – „Information – interactions – enlightenment” (София, 21.05.2021 г.) (335 доклада: NN 3300-3635); *ПЕРСПЕКТИВЕН* информационен канал, предназначен за подхранване на *e*-библиотека „*PAISIADA*” (Св. о. Паисий Хилендарски): библиографски списък на публикациите на УниБИТ и литература за тях – *библиографска информация, отзиви, рецензии* (по базата от данни на СНО при УниБИТ); *ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧЕН* информационен канал и принадлежащ му справочен апарат – библиографските и историографски поредици „*Трудове на СНО при УниБИТ*” и серия „*Факлоносци*” (Дистанционна галапремиера на Университета – София, 8.04.2021 г.) е даден научно-практически библиографски когнитологичен модел на трансформанизма на информационно моделиране.

Ключови думи: *e*-библиотеката на на УниБИТ „*GRATULATORICA*” – библиографски когнитологичен модел – трансформатизъм: ретроспективна, текуща, перспективна, проблемно-тематична систематика